

de under egen kommando, slik USA gjorde i Afghanistan, og har også FN-godkjenning til å forfølge terrorister over landegrensene i regionen, med alle nødvendige midler.

Dette er bakgrunnen for at Rødt mener at Norge nå har slått inn på feil spor, i stedet for å forfølge fredssporet fra vinter. Norge kunne også trappet opp sin innsats for de cirka 400 000 interne flyktingene, og bidratt med å bedre levekåra til folk for å minske grobunnen for jihadistene. Dette i stedet for å sende militære eksperter til det som nå blir en forsterket militæroperasjon.

Arlnjet Ask,
internasjonalt ansvarlig i Rødt
elfossen@online.no

Supersauer og skurkerein

BEITEDYR
Tor A. Benjaminsen

I en kronikk 6. juni hyller biolog Anna Blix med rette sauen som «en av Norges superhelter». Sau på utmarksbeite bidrar til å opprettholde det norske kulturlandskapet og det biologiske mangfoldet. Videre omdanner den gress til kjøtt på en økologisk bærekraftig måte, og den lever et fritt liv om sommeren langt fra industrilandbruket. Selv om Blix skriver om sauen, inkluderer hun også geit, ku og hest blant beitedyrene vi behøver for å ta vare på kulturlandskap og biologisk mangfold. Dette er de aller fleste med interesse for norsk landbruk enige i.

Samtidig blir imidlertid et annet beitedyr, nemlig reinsdyr, stadig presentert som «skurk» i den norske offentligheten. Samisk reindrift, som finnes på 40 prosent av Norges areal, bidrar også til å ivareta kulturlandskapet, men dette overses som regel. Reindriften har rett og slett et «imageproblem» i Norge. Det har lenge blitt hevdet, uavhengig av de faktiske dyretallene, at det er for mange reinsdyr, spesielt i Finnmark. Dette er en stor og politisert debatt det ikke er plass til å gå inn på her, med fakta som ikke alltid er så entydige som mange vil ha det til.

Miljøvernere og biologer har vært spesielt aktive i å kritisere reindriften de siste tiårene. Sist reindrift ble sett på som «åltreit» blant miljøinteresserte var vel under konflikten om utbyggingen av Alta-Kautokeinovassdraget. Da stod miljøvern og samisk reindrift på samme side. Siden har de gått hver sin vei.

Med et økende utbyggingspress på

mange av de som reiser om morgenen fra Alta fått legetime på UNN på formiddagen, og har kunnet returnere fra Tromsø enten klokka 10.50, eller klokka 14. En legetime på morgenen kunne derfor bety en fire timers ventetid på retur. Det er akseptabelt.

Nå har imidlertid Helse Finnmark innført en ordning hvor man tilbys retur fra Tromsø først klokka 22 om kvelden. Begrunnelsen er at kveldsflyene er rimeligere enn flyene tidligere på dagen. Således må mange pasienter fra Finnmark innstille seg på en ventetid i Tromsø på opp til tolv timer før retur. Når kostnadsargumentet legges til grunn, har pasientene fått en varekarakter. Og når man parkerer pasientene i Tromsø i tolv timer, åtte timer mer enn før – om det nå er i resepsjonen på UNN, på kafé i Storgata eller på flyplassen, med refusjon av diett på 195 kroner – er det en uverdig behandling av pasientene.

Den norske modellen handler om at vi i fellelesskap bidrar til et samfunn med tilgang til kontantstønader og tjenester i de tilfeller det foreligger et behov, uavhengig av bosted og klassebakgrunn.

Den nye praksisen fra Helse Finnmark går i en annen retning – og bidrar til at forskjellene i tilgangen til nødvendige helsetjenester øker. Bosted har igjen fått stor betydning for tilgang til helsetjenester. Også klassebakgrunn får med denne ordningen en markant større betydning – pasienter som ser seg råd til det, vil nok nå vurdere å

arealer i Finnmark blant annet fra gruveindustrien, er det nå kanskje en mulighet for at miljøinteresserte kan gjenoppdage reindriften og hvordan den bidrar med de samme økosystemtjenestene som sauen og andre beitedyr? I virkeligheten er nemlig reinsdyr også ålreite dyr.

Tor A. Benjaminsen,
professor ved UMB, Ås
t.a.benjaminsen@umb.no

Duell med løskrutt

HISTORIE
Amund Bjørnsen

Det er ikke så viktig med kunnskap og fakta, skriver Walid al-Kubaisi (15. juni) i sitt siste andalusiske duellantbrev, og anklager meg for å finte med min egen ball fremfor å takle det virkelige temaet, som ifølge ham er «årsaken til renessansen». Vel,

PÅ PASIENTREISE HELE DAGEN: N. hjem fra Tromsø.

betale returbilletten selv, slik a kan komme tilbake til arbeids- og familie innen rimelig tid. Hvis dan kan norsk helsevesen «tilb dette til pasientene?

En kommer ikke utenom den styringsideologi som har ligget til grunn for den pågående omstillingen i offentlig sektor siden 1990-let, om en vil forstå konteksten muliggjør en slik ordning. New Public Management-ideologier forankret i en markedsstenknin målet er å effektivisere offentli

«Pasientene i en varekarak

sektor ved hjelp av styringsprinsipper fra privat sektor.

Det er liten tvil om at Helse Finnmark holder seg til regelver og utøver en praksis i samsvar styringssignaler fra øverste myhet. Det som imidlertid er mer bekymringsverdig, er at helsen ter Jonas Gahr Støre ikke vil sr om hvordan organiseringen av offentlig forvaltning også kan l dystfunksjonelle sider. Helseministeren vil heller snakke «d lille ekstrainsatsen som betyr forskjellen (...) mellom god og

formålet med min kronikk i Kl: kampen 25. mai var ikke uteluk de å kritisere al-Kubaisi slurve omgang med historiekunnskap om denne er graverende nok. H fortsetter for eksempel på samr nonchalante vis i ett tilsva til A Minken, hvor han omtaler «Om pakt» og «Omars betingelser» s forskjellige ting selv om det bu være lett å finne ut at disse rett slett bare er to ulike navn for sa tekst. Jeg lurer fortsatt på hvor al-Kubaisi får sin informasjon f eller om han finner på alt selv.

Formålet med min kronikk v kanskje først og fremst å invite både islamofile og islamofobe ti første kvalifiseringsrunde. Hvis er historisk analfabet ser jeg ik hvordan samtalen kan føres vic De som ikke har et rasjonelt for til kunnskap og fakta men i ste trekker ånder opp av flasker og påkaller en kraft som vi andre i har tilgang til, må diskvalifiser kampstart og bes forlate romm at den virkelige samtalen kan begynne.

Hvis den virkelige samtalen